De twaalf maanden van het jaar in zestig tafereeltjes

J.J.A. Goeverneur

bron
J.J.A. Goeverneur, *De twaalf maanden van het jaar in zestig tafereeltjes*. J.A.G. van Dobben, Rotterdam 1870-1880

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/goev001twaa01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

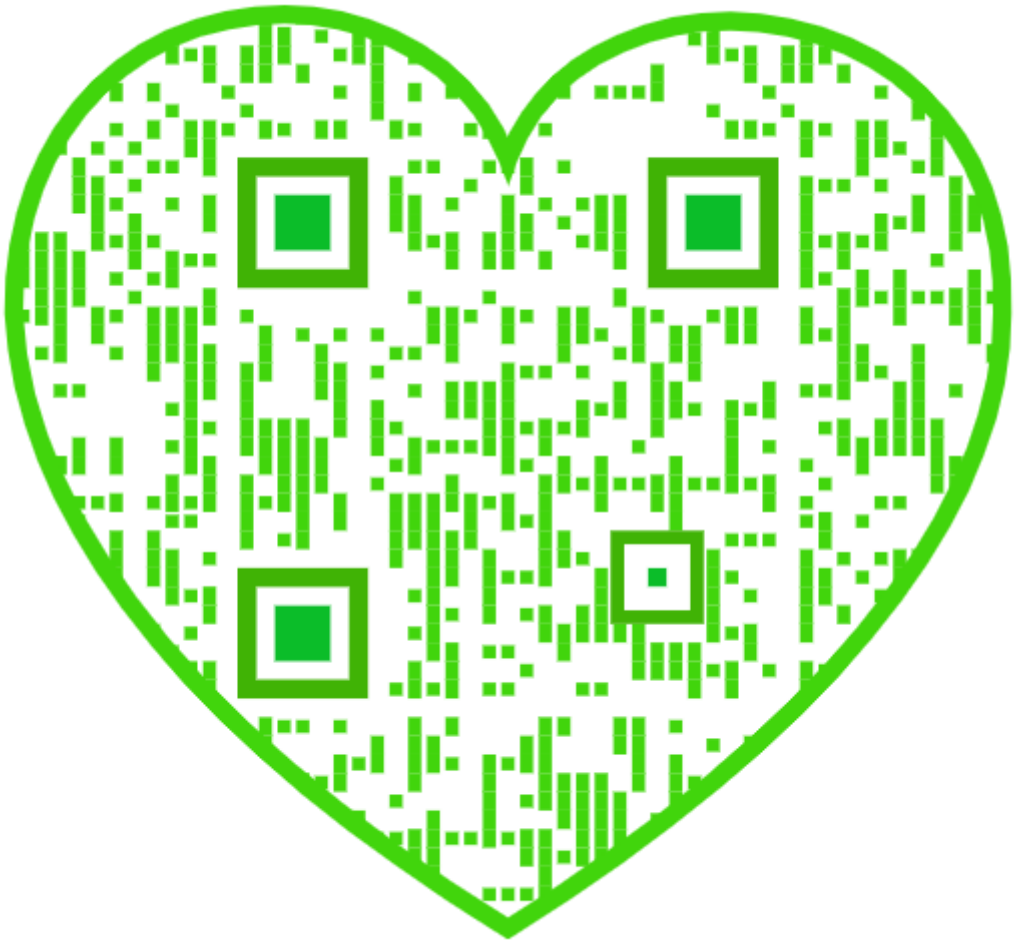

t.o.3

JANUARI.

Januari.

Op d' eersten dag van 't nieuwe jaar
Zijn thuis de kindren vroeg al klaar
En huppelen de kamer binnen;
Daar wenschen zij dan, blij te moe,
Aan de Ouders heil en zegen toe
In 't nieuwe jaar, dat zij beginnen;
Ze springen bij Papa op schoot,
Ze zoenen Ma de wangen rood,
En door heel 't huis klinkt telkens weer:
Fe-li-ci-teer! 'k Fe-li-ci-teer!

En 't is ook even druk op straat;
De brievenman weet zich geen raad
Met al de kaarten en de wenschen,
Die hij moet brengen bij de menschen;
Oud, jong, rijk, arm is op de been,
Men kan door al 't gedrang niet heen;
Ja, ja, nieuwjaarsdag is een feest,
Als nog *dit* jaar niet is geweest,

Maar Pa en Ma zijn toch recht blij,
Is al die pret voor goed voorbij.

Bij helder weer een wandeling
Is deze maand een kostlijk ding;
   Dan, als het ijs kan houën,
Ziet men de menschen schaatsenrijën,
   De jongens sneeuwmans bouwen,
   De meisjes baantje-glijën,
En nog veel anders, dat men niet
In 't hartje van den zomer ziet.

Heel enkle kindren gaan nu wel
Eens mee naar 't mooi komediespel;
Doch dit gebeurt maar voor een keer -
Eens, tweemaal 's winters - en niet meer.

t.o.5

F E B R U A R I

Februari.

De dagen worden langer al,
Al is 't ook een klein beetje;
Maar, lieve vrindjes, weet-je,
Een beetje is meer als niemendal:
Elk beetje brengt ons voet voor voet
Weer 't lieve voorjaar te gemoet.

Komt, laat ons eens naar buiten gaan,
Naar 't bosch en naar het veld;
Daar zien wij nergens bloemen staan,
Maar 't is er naar gesteld.
Die arme kinders in het bosch
Slaan op de dorre takken los
En rapen van het droge hout,
Want ach, 't is bitter guur en koud,
En als men thuis geen vuurtje had,
Waarbij men zich kon warmen wat,
Hoe akelig was dat!

Daarbij zit dood op zijn gemak,
Gestoken in zijn zwarte pak,
De raaf hoog boven op een tak
En roept: Kras, kras,
'k Wou, dat het zomer was!

De tuinlui werken op hun land
Met zware schoppen in de hand,
Terwijl een boertje vergenoegd
Met zijne paardjes 't veld beploegt,
En men soms eens een jager ziet,
Die eenden schiet in 't hooge riet.

En in de stad, hoe is het daar? -
't Jong volkjen is er soms eens blij
En houdt dan vroolijk met mekaar
Een kleine danspartij,
Springt lustig in de rij
Of heeft op andere manier
Pret en pleizier.

t.o.7

M A A R T .

Maart.

Nu gaat de felle koude
Al meer en meer voorbij
En komen wij al zachtjes
In ander jaargetij.

De zwarte spreeuwen komen
Terug naar 't oude nest,
En wandlen op de daken
En pruttlen al haar best.

Ook vangt weer 't moedig haantje
Met zijn schel kraaien aan,
Terwijl de lieve hennen
Druk aan het leggen gaan.

En legde er een haar eitje,
Dan is zij recht voldaan
En roept: Kijk, al weer eentje!
Is dat niet knap gedaan?

Maar Maart is ook een wilde gast,
Een windzak en een bulderbast;
Hij kan geweldig razen,

En 't is zijn allerhoogste pret,
Als hij gauw iemand hoed of pet
    Zoo maar van 't hoofd kan blazen.
Ook waar hij parapluutjes ziet,
        Spaart hij die niet,
Maar keert - zoo'n guit der guiten! -
    Die, flap! het binnenst buiten,
Zoodat het heertje daar op straat
Nu ook weer doodverlegen staat.

Daar klautert in zijn glimmend pak
Die zwarte man hoog op het dak,
Omdat geen enkel ziertje roet
Daar in den schoorsteen blijven moet;
En weet ge, wat de tuinman doet?
Hij is aan 't snoeien van de boomen,
Waaraan, is het eens zomertijd,
Dan zeker veel meer vruchten komen.

Het goede schaap heeft op het veld
Haar allereerste jong gekregen,
En de arme moeder staat verlegen,
Want 't sneeuwt en hagel met geweld,
En daar kan 't arme lam niet tegen.
Nu komt het meisje van den boer
En brengt aan de oude drank en voer,
En neemt haar mede naar den stal,
Waar 't lam ook veilig wezen zal.

t.o.9

APRIL

April.

April, April, April
Doet alles, wat hij wil;
Soms geeft hij mooie dagen,
Dan geeft hij regenvlagen,
Soms is hij zacht en zoet,
Maar vindt April dat goed,
Dan brengt hij ook soms nog een witten hoed.

Als de oudste zusters wandlen gaan,
Dan blijven zij al dikwijls staan
Voor winkel en voor magazijn
En kijken,
Hoe toch wel
't Nieuw model
Van zomerkleedje en hoed zal zijn,
En hoe de nieuwe stoffen lijken.
Dan zegt de een: ‘Heusch,
Had *ik* mijn keus,
Dan nam ik *dàt;*’

Maar de ander had
Van *dit* liefst wat,
En zoo wordt lang en breed bepraat,
Wat ieder dunkt, dat mooier staat.

Maar wee, o wee, voordat men mag
Aan kleedjes denken, komt de dag
Der leelijke schoonmakerij
En schuift al 't andere op een zij.
De kachels worden weggenomen,
De ververs en behangers komen,
Er wordt geboend, geschuurd, gewasschen,
De werksters maken groote plassen -
O schoonmaaktijd, 't is goed zoo waar,
Dat gij maar éénmaal komt in 't jaar.

Wie zich daarmede niet bemoeien,
Dat zijn de kalfjes en de koeien;
Die weten van geen schoonmaakpret,
Maar smullen zich stil dik en vet.

t.o.11

MEI.

Mei.

In de lieve, zoete Mei
Legt elk vogeltjen een ei
En krijgt jongen in zijn nest;
Die verzorgt het opperbest
En 't is aardig dan, hoe de ouden
Beurt om beurt daar wacht bij houden,
Hoe zij vette wormpjes vangen
En daarmee hun kleintjes voên,
Die, al hongrig, vol verlangen
Hunne bekjes opendoen.

Wat gij hier van die ziet,
Doen ook *uwe* ouders trouw voor u....
Vergeet dat, lieve kindren, niet!
Gij kunt het niet vergelden nu,
Maar doe dit eens in later tijd,
Als gij zelf groote menschen zijt.

Stap, stap, stap!
Trap, trap, trap!
In de lieve Meimaand leeren
De soldaten exerçeeren,
Links en rechts de hoofden keeren,
Vlug in het gelid marcheeren;
En 't is goed, dat ieder man
Dat ook naar behooren kan,
Want wie zou het land verweren,
Kwam de vijand voor de stad
En men eens geen leger had,
Dat heldhaftig vechten kon
Met geweer en met kanon?

Juni.

‘Kindren, als ge wandlen wilt,’
- Roept Papa, - ‘haast je dan wat;
't Zal nu buiten frisscher zijn,
Dan hier in de heete stad.’

Spoedig ook al zijn de drie
Midden onder 't fleurig groen,
Waar de vogels hun gezang
Schel en vroolijk hooren doen.

En de zwaluw strijkt voorbij,
Heen eerst en dan weer terug,
En vangt in haar snelle vlucht
Vliegjes op of tor of mug.

Ook de bijen zaamlen nog
Vlijtig honig in en was;
Dartel springt het veulen rond
In het hooge, groene gras.

JUNI.

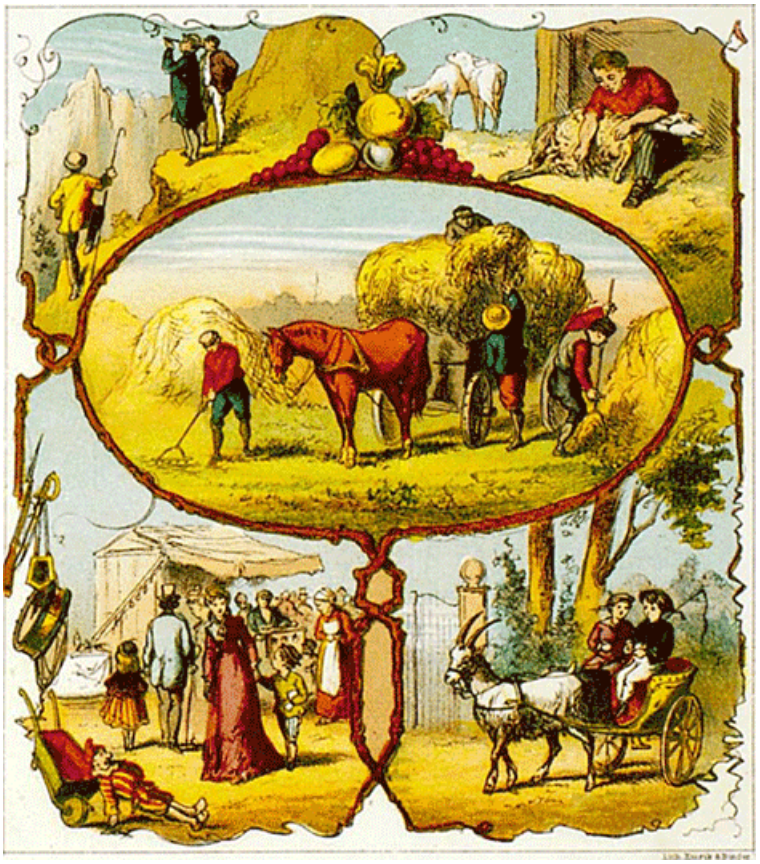

JULI.

Zie, daar op dat boerendak
Staat een wonderlijk meneer,
En kijkt met veel deftigheid
Uit de hoogte op alles neer.

Dat is meester Ooievaar,
Die vandaag braaf kikkers ving,
En nu uitrust op zijn nest
Na de verre wandeling.

Alles, wat de kindren zien,
Lijkt hun vreemd en wonder toe,
En het vragen aan Papa
Worden zij maar heel niet moe.

Eindlijk zijn ze op Zomerzicht,
Waar een uurtje wordt gerust
En men in den grooten gaard,
Kersen eet, zoo veel men lust.

Maar het allermooiste komt
Nu nog eerst heel achteraan,
En is, dat zij in de boot
Een kwartiertje roeien gaan.

O, wat was dat een pleizier!
Wat was dat een dolle pret!
Thuis gekomen droomden zij
Er nog 's nachts van op hun bed.

Juli.

De Julimaand geeft werk genoeg
  Vooral op 't platteland,
Want daar is nu van 's morgens vroeg
  Al 't volk al bij de hand,
Om naar het weideveld te gaan
En 't kostlijk hooi droog op te laân.

En is het hooi naar huis gebracht,
  Dan komt ook weer de tijd,
Waarin men 't schaap van zijne vacht
  En zware wol bevrijdt.
Dat is zoo werken, dag aan dag,
Zoodat men zelden rusten mag.

Maar in de stad - hoe is het daar?
  Elk, die 't betalen kan,
Maakt zich er tot gaan - reizen klaar
  En heeft daar drukte van;
De een trekt naar 't éene vreemde land,
En de ander gaat een andren kant.

En ook zelfs enkle kindren gaan
  Wel soms eens uit de stad;

Want wie een bok heeft, spant hem aan
    En toert een uurtje of wat. -
Met een mak, vlug en krachtig dier
Heeft m' op zoo'n reisje groot pleizier.

Dan eindlijk komt de drukste tijd,
Misschien van 't heele jaar:
De kermis; want van wijd en zijd
Stroomt dan volk bij mekaar. -
't Is soms een vreeselijk rumoer
En brengt de stad in rep en roer.

Augustus.

Augustus is een warme maand,
de warmste maand van 't jaar,
En de arbeid in de heete zon
valt dikwijls 't landvolk zwaar;
Maar toch dient nu het graan gemaaid
en in de schuur gebracht,
Daar mensch en dier verlangend al
op 't lieve koren wacht.

Ook wat die man daar zit te doen,
is geen pleizierig werk;
Hij ropt zijn ganzen en die slaan
naar hem met poot en vlerk.
Zijn vrouwtje gaart de veeren op
en gooit die op een hoop,
Waarna men ze den koopman brengt,
die bedden heeft te koop.

t.o.14

AUGUSTUS

Alleen de haasjes op het veld
zijn voor geen hitte bang,
Maar spelen in de heete zon
wel halve dagen lang;
Ze smullen van de lekkre kool
en worden dik en vet,
Tot spoedig al de jachttijd komt
en 't uit is met de pret.

Op school is het vacantietijd;
't werk is daar afgedaan,
En ook broer Willem, de student,
komt met zijn koffers aan.
Mama komt hem al in den gang
vol blijdschap te gemoet,
En van de zusjes weet hij niet,
wie hij eerst zoenen moet.

Gelukkig zijn de kindren nu,
die wonen dicht bij 't strand,
Waar 't frisch is en men spelen kan
en bouwen in het zand,
Of is 't heel warm, dan gaan ze ook wel
eens met een koetsje mee
En nemen een verkoelend bad
en ploetren om in zee.

September.

Bramen, bramen, zoete bramen!
Ha, nu zijn de jongens blij
En, waar zij een struik maar vinden,
Zijn ze er als de kippen bij.
Bramen, bramen, zwart en zoet,
Plukt men nu in overvloed.

En aan appels, peren, noten
Is er geen gebrek ook meer;
In den tuin zie je ze vallen
Zoo maar voor je voeten neer;
Soms al liggen ze in een hoop
Op de markt voor elk te koop.

Zie dat varken lui daar liggen!
't At zich zeker dik en rond
Aan de vrucht, die 't overvloedig
Overal nog liggen vond.
Van zijn bigjes klautert een
Over zijn vet lichaam heen.

t.o.16

SEPTEMBER

Op de dorpen uit de schuren
Kan men somtijds nacht en dag
't Lustige geklapper hooren
Van den forschen vlegelslag.
't Zijn de dorschers, die zoo 't graan
Uit de goudgele aren slaan.

Vóor de maand heel is verstreken,
Neemt het Kamp voor goed een end,
Want het werd voor de soldaten
's Nachts vrij koel al in de tent
Bruin, verbrand, maar sterk en vlug,
Keeren ze in de stad terug.

October.

In de landen aan den Rijn,
Waar de wijnstok wordt verbouwd,
Zal nu zeker jong en oud
Midden in de drukte zijn,
En zal men de druiven trappen,
Tot men er den zoeten most
- Ook voor kindren lekkre kost -
Uit het schuimend vat kan tappen.
Wat daar aan den Rijn geschiedt,
Doen wij hier in Holland niet.

October geeft nog kostlijk fruit;
Kiest van dien schotel maar wat uit.
Druif, perzik, pruim, peer of meloen,
Ze zullen je geen hinder doen,
Al is 't ook, dat je er zóo in hapt
En ze niet eerst met voeten trapt.

t.o.18

OCTOBER

De zwaluws zijn tot weggaan klaar;
Want nu de zomer is geweken,
Wordt het hier veel te koud voor haar
En trekken zij naar warmer streken,
Waar 't zonnig is en heldre lucht,
En waar 't haar bij haar snelle vlucht
Aan mugje en vlieg niet zal ontbreken. -
Dag, lieve zwaluws, weest gegroet,
En 't ga je goed en 't ga je goed!

Maar schoon de zwaluw ons verlaat,
We houden toch nog vogels over;
Want buig je hoofdje eens achterover
En zeg, wat je in de lucht daar ziet? -
Een vogel is 't van vreemd fatsoen,
Met een verbazend langen staart,
Die stilstaat of met vlugge vaart
Een sprong nog hoogerop gaat doen,
Tot hij nog maar een stipje schijnt
En bijna uit het oog verdwijnt. -
Och, dat zijn vliegers van papier;
Daar zie ik nog wel drie of vier.

November.

De nacht is lang, de dag is kort,
't Is dikwijls, of 't niet helder wordt.
De wind blaast soms met zoo'n geweld,
Dat hij de zwaarste boomen velt,
En men elk omzien vreezen moet,
Dat hij den schoorsteen vallen doet;
Van daag valt sneeuw of hagel neer
En morgen is het zonnig weer.
Net als de rare maand April,
Doet ook November, wat hij wil.

Maar hoe 't nu buiten ook mag zijn,
In huis is 't licht en zonneschijn.
Daar zit men aan den warmen haard
Of om de tafel heen geschaard,
En kort met allerhande spel
Den langen avond wonder snel;
Men lacht, leest of vertelt eens wat,
Hier de een doet dit en de ander dat,
En als 't uur van naar bed gaan slaat,
Vraagt elk verwonderd: Al zóo laat?

NOVEMBER

Och, dat het bij den armen man
Niet ook zoo prettig wezen kan,
En dat die in dees donkren tijd
Zoo vaak gebrek en koude lijdt!

November is de maand der slacht;
Van alle kanten wordt het vee
Bij troepjes naar de markt gebracht,
En men drijft er druk handel mee. -
Ook Groen, de slager, kocht een os
En hakt nu duchtig er op los,
Om morgen vroeg al zijne knechts
Met lapjes, schijf, rib en rollenden
De heele stad door, links en rechts,
Bij al zijn klanten rond te zenden.

Het lijkt wel, dat dat varken treurt
En denkt: Nu komt ook gauw mijn beurt! -
Zou het misschien hetzelfde zijn,
Dat wij al in de zomerdagen
Met zijne vlugge biggen zagen?
Dat arme zwijn, dat arme zwijn!

December.

Het haasje maakt zijn laatste buiteling,
En 't arme ding
Moet duur nu voor de kool betalen,
Die 't dezen zomer bij den boer van 't veld kwam halen,
En waarvoor 't boertje niets ontving; -
Voldaan is nu de rekening.

December brengt naar oude wijs
Ons regen, sneeuw of vorst en ijs.
De lucht, somtijds als asch zoo grauw,
Is soms van 't allerzuiverst blauw,
Waarin bij nacht de lieve maan
En duizend gouden sterren staan. -
Als men die helder tintlen ziet,
Dan dient men braaf te stoken,
Dan moet de schoorsteen rooken;
Want warm is het dàn buiten niet.

December brengt, wat bovenal
U, vrindjes, wel bevallen zal,
December brengt den braven Sant,
Van ouds bekend door 't heele land;
Want Sint Niclaas, goed-heilig man,
Trekt nu zijn besten tabberd an,

t.o.22

DECEMBER.

Rijdt hoog te paard door land en stad
En gooit door elken schoorsteen wat.
Hoe arm en klein een huisje ook zij,
Hij gaat het zeker niet voorbij,
Maar maakt de kindertjes er blij. - -
Kreeg een van u eens wat heel veel,
Gun dan 't arm buurkind ook een deel!

En is de kortste dag geweest
En 't lief en kostlijk Kerstmisfeest,
Dan heeft het Jaar zijn werk gedaan
En wil voor altijd rusten gaan.

Twaalf heeft de klok
En 't jaar is uit;
Door grooten wordt
Tot goed besluit
Nog eens geschonken
En braaf geklonken;
Maar alle kindren liggen lang
In zoete rust,
En weten niet en voelen niet,
Dat nog zoo laat
De Moeder aan hun bedje staat
En stil hen kust
Met in 't nieuwjaar háar eersten wensch:
Kind, word een braaf en deugdzaam mensch!

EINDE.